

12.9.2022

Lausuntopyyntönnö 12.8.2022

Hallituksen esitysluonnos laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönttamiseksi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tuloverolakiin lisättäväksi säännökset omaisuuden arvonnousutulosta ja tämän tulon laskemisesta laskennallisena luovutusvoittona. Verovelvollisia olisivat ne luonnolliset henkilöt, joiden verovelvollisuusasema muuttuisi yleisesti verovelvollisesta rajoitetusti verovelvolliseksi tai joiden verosopimuksen mukaiseksi asuinvaltioksi tulisi muu valtio kuin Suomi. Omaisuuden arvonnousutulo luettaisiin Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi tai verovelvollisen vaatimuksesta sen verovuoden tuloksi, jona omaisuutta luovutetaan vastikkeellisesti tai lahjana.

EK vastustaa arvonnousuveroa

EK vastustaa esitetyn arvonnousuveron käyttöönttoa. Mahdollisen arvonnousuveron käyttöönttoa on perusteellisesti analysoitu valtiovarainministeriön selvityksessä vuonna 2020. Selvityksessä VM arvioi mahdolliseen veroon liittyvän varsin huomattavia ongelmia, eikä puoltanut veron säätämistä. EK katsoo valtiovarainministeriön selvityksen taivoin, että esitetyn veron haittojen voi arvioida olevan siinä määrin merkittäviä veron perusteluina esitettyihin ongelmiin nähden, ettei veroa tule ottaa käyttöön.

Esitysluonnos on poikkeuksellisen keskeneräinen

EK toteaa, että esitysluonnoksessa on, ilmeisesti valmistelun kiireellisyyden vuoksi, **huomattava määrä virheitä, epäselvyyksiä ja puutteellisuuksia**, ja esitys edellyttää tämän vuoksi **perusteellista jatkovalmistelua**. Osa esitetyistä säännöksistä on räikeässä ristiriidassa Suomen verojärjestelmän perusteiden kanssa tai johtaisi **moninkertaiseen verorasitukseen** vastaavaan kotimaiseen tilanteeseen nähden, joten on

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

ilmeistä, että esitysluonnosta on muutettava merkittävästi ennen kuin se voidaan antaa eduskunnalle. Tähän nähden EK katsoo, että korjatusta esitysluonnoksesta on järjestettävä uusi lausuntokierros.

Veron käyttöönoton verotuottovaikutusten arviointi on puutteellista

EK toteaa, että hallituksen esitysluonnoksesta on **vaikea saada käsitystä esitetyllä verolla kerättävästä verotuotosta** – tai edes sen suuruusluokasta. Esimerkiksi luonnoksen sivulla 32 esitetystä kuviosta ”Arvio maksuunpantavasta verosta 2019 – 2021” ilmenee, että verotuotto olisi vuoden 2019 tiedoilla jäänyt selvästi alle 10 miljoonaan euroon, mutta ollut vuonna 2021 lähes 70 miljoonaa euroa. Kun verotuoton arvioidaan vaihtelevan näin valtavasti vuosittain, tulisi vaikutusten arviointi ulottaa huomattavasti pidemmälle ajanjaksolle.

Erityisesti vuoden 2021 arvioidun verotuoton erittäin jyrkän kasvun osalta voi olla kyse myös arvonnousuveron budjettiriihen yhteydessä syyskuussa 2021 tapahtuneen julkistuksen aikaansaamasta **negatiivisesta verotuottovaikutuksesta**. Lakihanke on luonut potentiaalisesti sen piiriin tuleville henkilöille merkittävän kannusteen muuttaa Suomesta ennen lain voimaantuloa. Sikäli kuin tällaiset muutot ovat toteutuneet vuonna 2021, ne näkyisivät arvioidun verotuoton lisääntymisenä. On lisäksi oletettavissa, että lain johdosta tapahtunut maastamuutto on tapahtunut suurelta osin pienellä viiveellä ja siten pääosin keskittynyt vuodelle 2022. Siten lakihankkeen negatiivisesta verotuottovaikutuksesta luultavasti vain pienehkö osa näkyy vuoden 2021 tiedoissa.

EK:n käsitys on, että arvonnousuverohankkeesta on aiheutunut merkittävässä määrin potentiaalisesti lain soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden maastamuuttoa syyskuun 2021 jälkeen. Tästä johtuvan luovutusvoittoveropohjan kaventumisen negatiivinen verotuottovaikutus saattaa ainakin lyhyellä aikavälillä ylittää esitetyn veron odotetun verotuoton.

Veron käyttöönoton vaikutuksia elinkeinoelämään ei ole juuri arvioitu

Esitysluonnoksessa on arvioitu lakiesityksen vaikutuksia elinkeinoelämään vain hyvin suppeasti. EK katsoo, että arvonnousuverolla on **merkittäviä kielteisiä vaikutuksia työnantajille erityisesti johdon ja ylimpien asiantuntijoiden kansainvälisen rekrytoinnin vaikeutumisen** kautta, ja nämä vaikutukset tulisi lainsäädäntöprosessissa huolellisesti selvittää.

Suomi ei nykyiselläänkään ole erityisen houkutteleva sijaintivaltio kansainvälisesti liikkuville asiantuntijoille, ja Suomeen muuttoon liittyvä uusi verovelvollisuus heikentäisi Suomen asemaa entisestään. Ulkomaisten henkilöiden osalta on huomionarvoista, että esimerkiksi ulkomaisessa eläkejärjestelmässä olevat eläkesäästöt saattaisivat – kulloisestakin järjestelmästä ja eläkesäästämistavasta riippuen – mahdollisesti myös tulla Suomen arvonnousuverotuksen piiriin. Tämä voi laajentaa vaikeasti

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

ennakoitavalla tavalla sitä henkilökuntaa, johon vero tulisi kohdistu-
maan. EK katsoo, että Suomen talouselämän kilpailukykyyn ja myös esi-
merkiksi ansiotuloverotuksen veropohjan vahvistamisen kannalta Suo-
men tulisi nyt esitetyn veron asemesta päinvastoin pyrkiä voimakkaasti
houkuttelemaan Suomeen korkean palkkatason henkilöitä.

Esityksen mukaan ulkomailta Suomeen muuttaneen henkilön tulisi vero-
velvollisuudelta välttyäkseen muuttaa pois Suomesta ennen kuin hänen
oleskelunsa täällä ylittää neljä vuotta. Kun myös avainhenkilölain sovel-
tamisen aikaraja on neljä vuotta, **muodostuisi Suomessa työskente-
leville avainhenkilöille erittäin voimakas kannustin muuttaa pois
Suomesta ennen neljän vuoden oleskeluajan täyttymistä.** Aikaraja
on kansainvälisesti vertaillen hyvin lyhyt – esimerkiksi Tanskassa ja Sak-
sassa rajana on seitsemän vuotta – ja aikarajaa tulisi Suomessakin pi-
dentää esimerkiksi Tanskan ja Saksan tasolle.

Vero tulisi EK:n käsityksen mukaan myös vaikuttamaan kielteisesti ve-
ron piirissä olevien työntekijöiden kiinnostukseen lähteä ulkomaan työ-
komennukselle. Käytännössä lisääntynyt verorasitus ja verotusaseman
selvittämisestä aiheutuvat kustannukset jäisivät näissä tilanteissa tyypil-
lisesti työnantajan kustannettaviksi.

Arvonnousuverotus lahjoitustilanteissa johtaisi kotimaista tilannetta olennaisesti ankarampaan ja
konfiskatoriseen verotukseen

Esitysluonnoksen mukaan myös maastamuuton jälkeen tapahtunut
omaisuuden lahjoitus voisi, kotimaisesta vastaavasta tilanteesta poike-
ten, johtaa *lahjoittajan* verotuksessa arvonnousutuloverovelvollisuuteen.

Lahjoitustilanteiden osalta on ensinnäkin otettava huomioon, että lahja
verotetaan lahjoittajan maastamuutosta huolimatta normaalisti Suo-
messä, jos lahjaverovelvollinen *lahjansaaja* asuu täällä. Lahja voi luon-
nollisesti olla lahjaverotuksen piirissä myös, jos lahjansaaja asuu jossa-
kin toisessa valtiossa, jossa sovelletaan lahjaveroa.

On huomattava, että lahja poikkeaa omaisuuden myynnistä olennaisesti,
sillä lahja ei millään tavoin lisää lahjanantajan varallisuutta. Lahjanantaja
ei saa antamastaan lahjasta mitään tulovirtaa, jolla hän voisi maksaa
lahjaveron, vaan vero olisi maksettava lahjanantajan mahdollisista
muista varoista.

Esitetty **lahjan arvonnousuvero olisi Suomen nykyisen verojärjes-
telmän perusteiden vastainen, ja se johtaisi olennaisesti vastaavaa
kotimaista tilannetta ankarampaan lahjan verotuskohteluun.** Vero
myös kohtelisi tällöin EU:n jäsenvaltioiden välistä rajat ylittävää tilannetta
ankarammin kuin vastaavaa Suomen sisäistä tilannetta, jolloin sääntely
vaikuttaisi olevan EU:n perusvapauksien vastainen. Vero olisi myös läh-
tökohtaisesti konfiskatorinen verotuksen kohdistuessa verosubjektiin,

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

joka ei verotuksen perusteena olevan oikeustoimen perusteella saa itselleen mitään raha- tai muutakaan suoritusta, jolla vero voisi tulla maksetuksi.

Luonnokseen ei myöskään sisälly poikkeusta lahjan arvonnousuverovollisuudesta edes niissä tilanteissa, joissa lahjansaaja maksaa normaalin lahjaveron joko Suomessa tai jossakin muussa valtiossa.

EK katsoo, että lahjan arvonnousuverotusta koskevat säännökset johtavat erittäin merkittävästi normaalia kotimaista tilannetta ankarampaan verotukseen, mitä ei voi pitää lain tavoitteiden kannalta tai muutoinkaan perusteltuna. Konfiskatorisen luonteensa vuoksi lahjanantajan koskevan arvonnousuveron perustuslainmukaisuus tulisi myös huolellisesti selvittää.

Välillisten omistusten arvonnousuverotussäännös on sekava – nykymuodossaan se johtaisi kohtuuttomiin veroseuraamuksiin

Esitysluonnoksen mukaan myös maasta muuttaneen henkilön välillisessä omistuksessa olevat omistukset voisivat eräin edellytyksin tulla arvonnousuveron piiriin.

Esitetty säännös on **sekava ja epäselvä**, ja johtaa **ilmeisen kohtuuttomiin lopputuloksiin**. Esimerkiksi kotimaisen, osakkeita omistavan holdingyhtiön ulkomaille muuttavan osakkaan tilanteessa se kuitenkin ilmeisesti tarkoittaisi, että holdingyhtiö voitaisiin eräin edellytyksin sivuuttaa ja sen myydessä osakkeita sama myyntivoitto verotettaisiin sekä holdingyhtiön tulona (yhteisövero 20 %) että osakkaan arvonnousutulona (pääomatuloa 30 – 34 %), jolloin luovutusvoiton verorasitus olisi 50 – 54 %. Lisäksi myynnistä saatujen varojen jako holdingyhtiöstä osakkaalle verotettaisiin esimerkiksi väliyhteisölain sääntelystä poiketen normaalisti osinkotulona (esimerkiksi lähdevero 30 %, jos osakas on rajoitetusti verovollinen, eikä verosopimuksesta johdu muuta verokantaa), jolloin osakkaalle jaetun myyntivoiton kokonaisverorasitukseksi muodostuisi noin 65 – 67 %.

Tällainen verotuskohtelu – **saman tulon verottaminen sekä yhteisön että sen osakkaan tulona ja osinkoverotuksen jättäminen oikaisematta yhteisö sivuutettaessa** – olisi räikeässä ristiriidassa Suomen verojärjestelmän perusteiden kanssa, ja verorasitus muodostuisi erittäin paljon ankarammaksi kuin esimerkiksi saman yhtiön kotimaisten osakkaiden verotus.

Olennessa kotimaista tilannetta ankarampi ja moninkertainen verotus ei liene voinut olla lain tarkoituksena. Kun verotuksen kertautumiskysymyksiä välillisen omistuksen arvonnousuverotuksessa ei myöskään ole juuri käsitelty esitysluonnoksen perusteluissa, jää epäselväksi, onko esitetyn välillisten omistusten arvonnousuverosäännöksen vaikutuksia

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

verovelvollisen verotukseen vielä ylipäänsä ehditty tiedostaa ja arvioida lainvalmistelussa.

EK toteaa, että esitetty välillisten omistusten arvonnousuverotussäännös on niin ilmeisesti keskeneräinen, että sen arviointi luonnoksen tässä vaiheessa on vaikeaa. Esitetty säännös **sopii erittäin huonosti Suomen verojärjestelmään ja tulisi lähtökohtaisesti poistaa kokonaan esitetystä säädöksestä**. Mikäli pidetään välttämättömänä säätää tällaisesta uudesta osakeyhtiöiden ym. sivuuttamista verotuksessa tarkoittavasta säännöksestä, säännöksen soveltamisala ja rakenne on asianmukaisesti ja perusteellisesti harkittava, ja säännös valmisteltava huolellisesti kokonaan uudestaan.

Arvonnousuveron euromääräisiä soveltamisrajoja tulee korottaa ja harkita veron rajaamista väärinkäytöstilanteisiin

Esitysluonnoksessa todetaan, että veron tavoitteena on verosuunnitelumahdollisuuksien heikentäminen niiden tilanteiden osalta, jossa verotuksellinen kotipaikka pyritään tilapäisesti siirtämään Suomesta ennen omaisuuden luovuttamista esimerkiksi sellaiseen valtioon, jossa omaisuuden luovutukseen ei kohdistu lainkaan veroa tai jossa verotuksen taso on hyvin matala.

Tähän tavoitteeseen nähden esitykseen valitut eurorajat ovat hyvin matalia. Ei ole tavanomaista eikä uskottavaa, että henkilö muuttaisi vuosiksi toiseen valtioon välttyäkseen 100.000 euron luovutusvoittoa vastaavan reilun 30.000 euron verorasitukselta. Ehdotettu säännös kohdistuisi esitettyyn tavoitteeseensa huomattavasti paremmin, jos **eurorajoja korotettaisiin esimerkiksi noin miljoonan euron suuruusluokkaan**. Samalla veron haitat pienenisivät merkittävästi, ja esimerkiksi veron haitta-vaikutukset ulkomaisten työntekijöiden rekrytointiin Suomeen vähenisivät huomattavasti.

Veron tavoitteen näkökulmasta tulisi myös harkita **veron rajaamista tilanteisiin, joissa muutto johtuu verosyistä**. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi säätämällä, että lain soveltamisalaan kuuluvan muuton katsotaan lähtökohtaisesti tapahtuneen verosyistä, mutta että maasta muuttaneella henkilöllä on mahdollisuus vapautua verovelvollisuudesta osoittamalla, että muutolle oli olemassa perusteltu, verotuksesta riippumaton syy.

Luonnoksen mukaan vero maksuunpantaisiin vain siltä osin kuin arvonnousutulon määrä ylittää 100.000 euron rajan. EK katsoo, että tämä sääntelytapa on perusteltu.

Jos vero rajan ylittyessä nyt esitetystä poiketen kohdistuisikin koko arvonnousutulon määrään, veroa määrättäisiin käytännössä aina vähintään 32.800 euroa (30.000 x 30 % + 70.000 x 34 %). Tällöin

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

äätitapauksessa jopa yhden euron muutos arvonnousutulon määrässä johtaisi edellä kuvattuun 32.800 euron suuruiseen verorasitukseen. Marginaaliveroaste 100.000 euron rajan tuntumassa muodostuisi äärimmäisen korkeaksi, ja pieni arvostusvirhe voisi johtaa täysin suhteettomiin veroseuraamuksiin¹.

Esitetty arvonnousuvero kohdistuisi osin myös ulkomailla kertyneeseen arvonnousuun

Esitysluonnoksen tavoitteet-kappaleen mukaan arvonnousuveron tavoitteena on, että Suomi voisi verottaa Suomessa asumisen aikana kertynyttä omaisuuden arvonnousua, vaikka henkilö siirtäisi verotuksellisen asuinpaikkansa toiseen valtioon ja luovutus tapahtuisi tämän jälkeen.

Esitysluonnoksen mukaan arvonnousutulon verotus kuitenkin kohdistuu itse asiassa myös ulkomailta Suomeen muuttaneen henkilön Suomeen muuttoa edeltävänä aikana kertyneeseen arvonnousuun, ellei henkilön aiempi asuinvaltio ole maksuunpannut arvonnousun perusteella ehdotetun TVL 46b.5 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävää arvonnousuveroa.

Tältä osin **vero kohdistuu myös ulkomailla kertyneeseen arvonnousuun, päinvastoin kuin on ollut lain tavoitteena**. EK katsoo, että säännöstä on tältä osin korjattava siten, että arvonnousutuloa laskettaessa omaisuuden hankintamenoksi aina katsottaisiin ulkomailta Suomeen muuttaneen henkilön arvonnousuverotuksen alaisen omaisuuden käypä arvo muuttohetkellä, riippumatta siitä, onko ko. omaisuus arvonnousuverotettu toisessa valtiossa vai ei.

Ulkomaisen arvonnousuveron huomioon ottaminen Suomen luovutusvoittoverotuksessa

Esitetyn TVL 46b.5 §:n mukaan

jollei kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain 9 b §:n 2 momentista muuta johdu, verovelvollisen luovuttaessa omaisuutta, johon on toisessa valtiossa kohdistunut omaisuuden arvonnousutulon perusteella maksettava vero, omaisuuden hankintamenona käytettäisiin toisessa valtiossa käytettyä luovutushintaa, jos se vastaa omaisuuden käypää arvoa Suomeen muutettaessa.

Esitetyn MenetelmäL 9b.2 §:n mukaan

Jos verovelvollinen luovuttaa omaisuutta, johon on toisessa valtiossa kohdistunut omaisuuden arvonnousun perusteella maksettava vero, omaisuuden luovutuksen johdosta maksettavasta verosta hyvitetään mainituissa valtiossa maksettu vero, jos mainituksessa valtiossa omaisuuden arvonnousun perusteella maksetun veron määrä on vähemmän kuin 3/5 verosta, joka olisi maksettu Suomessa. Hyvitys ei voi ylittää Suomessa luovutuksesta maksuunpantavan veron määrää.

¹ Huomattakoon, että virheen tapahtuessa maksuunpantavan veron määrä olisi tällaisessa veroasteikossa myös niin suuri, että verovelvollisen menettely tulisi jälkikäteen maksuunpanon tilanteissa lähtökohtaisesti aina rikosoikeudellisesti arvioitavaksi epäilyinä törkeänä veropetoksena. Tätä voi pitää hyvin kohtuuttomana seurauksena, jos virhe veronalaisen arvonnousutulon määrässä on ollut vähäinen.

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

Esitetyt säännökset johtavat siihen, että ulkomainen arvonnousuvero hyvitetään, jos veron määrä on alle 3/5 vastaavasta Suomen verosta ja ulkomainen verotusarvo hyväksytään hankintamenoksi Suomen verotuksessa, jos ulkomaisen veron määrä on vähintään 3/5 Suomen verosta ja jos ulkomailla sovellettu verotusarvo vastaa omaisuuden käypää arvoa Suomeen muutettaessa. **Jos veron määrä on vähintään 3/5 Suomen verosta, mutta verotusarvo ei täysin vastaa omaisuuden käypää arvoa Suomeen muutettaessa, ulkomaista veroa ei otettaisi huomioon mitenkään**, koska ulkomaan veroa ei hyvitetäisi eikä ulkomaista verotusarvoa hyväksyttäisi omaisuuden hankintamenoksi Suomen luovutusvoittoverotuksessa. Tällainen lopputulos ei luultavasti ole ollut tarkoituksena lakia valmisteltaessa.

EK esittää säännöksiä korjattavaksi siten, että niiden keskinäinen viittaussuhde vaihdettaisiin toisinpäin. Tällöin MenetelmäL 9b.2 §:ssä säädettäisiin, että ulkomainen arvonnousuvero hyvitetään, ellei ulkomaista verotusarvoa ole TVL 46b.5 §:n mukaisesti hyväksytty Suomen luovutusvoittoverotuksessa käytettäväksi hankintamenoksi. TVL 46b.5 §:ssä tulisi vastaavasti suorasanaisesti säätää ne edellytykset, joiden täytyessä ulkomainen verotusarvo voidaan hyväksyä hankintamenoksi Suomen luovutusvoittoverotuksessa.

Arvonnousuverovelvollisuus on epäselvä, jos omaisuudesta luovutetaan vain osa

Esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, **miten veron maksuunpanon osalta menetellään, jos henkilö myy Suomesta muutettuaan ja lain mukaisen määräajan kuluessa vain osan lain soveltamisalaan kuuluvasta omaisuudestaan.**

Tämä tilanne on oletettavasti tavallisin ehdotetun lain soveltamistilanne, joten menettelystä, veron laskennasta ja veronalaisen arvonnousutulon alarajan soveltamisesta näissä tilanteissa on säädettävä täsmällisesti ja huolellisin perusteluin.

EK katsoo, että **veronalaisen arvonnousutulon alarajan on sovellettava tehokkaasti myös siinä tavallisessa tilanteessa, että omaisuudesta luovutetaan vain osa.** Mikäli realisoituvien luovutusvoittojen määrä alittaa veronalaisen arvonnousutulon alarajan, ei veroa tule maksuunpanna.

Veron aikarajat ovat epäselviä

Esitysluonnoksen mukaisen ehdotetun TVL 45b.1 §:n mukaan arvonnousutuloa ei lueta tuloksi "jos luovutus tapahtuu viimeistään kahdeksantena verovuonna muuttovuoden jälkeen tai sen jälkeen". Esityksen pääasiallinen sisältö -kohdassa todetaan, että vero ei sovellu, jos luovutus tapahtuu *myöhemmin kuin* kahdeksantena verovuotena muuttovuoden jälkeen. Esitetyn TVL 46b.3 §:n 4-kohdan mukaan arvonnousutuloa puolestaan oikaistaan, jos "edellä TVL 45b §:ssä tarkoitettua

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

verovelvollisesta tulee Suomessa yleisesti verovelvollinen ja verosopimuksen mukaan Suomessa asuva *viiden vuoden kuluessa* Suomesta pois muutosta”.

TVL 45b.1 §:n sanamuoto on itsessään ristiriitainen ”viimeistään”-sanana vuoksi ja ristiriidassa myös esityksen pääasiallinen sisältö- kohdassa lausutun kanssa, joten **jää epäselväksi, onko laissa tarkoitettu aikaraja muuttovuosi + 8 vuotta vai muuttovuosi + 7 vuotta.**

Lisäksi Suomeen **palaavia henkilöitä koskeva veron poistamisen aikaraja on vain viisi vuotta muuttohetkestä**, jolloin esitetyn sanamuodon mukaan 6 tai 7 vuotta ulkomailla oleskellut ja Suomeen palannut henkilö jäisi paluustaan huolimatta arvonnousuverotuksen piiriin. Jos henkilö Suomeen palattuaan ja täällä asuessaan myisi arvonnousuveroitetun omaisuutensa, sama arvonnousu tulisi tällöin ilmeisesti verotetuksi sekä arvonnousutulona että normaalina luovutusvoittona. Tällainen lopputulos olisi niin ilmeisen kohtuuton ja verojärjestelmän perusperiaatteiden vastainen, että sitä ei liene tietoisesti tarkoitettu, vaan aikarajan eroavaisuudessa on ehkä kyse virheestä.

Veron **aikarajat ovat ratkaisevan tärkeitä** esitetyn lain soveltamisen ja verovelvollisen oikeusturvan kannalta. Ne on valmisteltava huolellisesti ja siten, että aikaraja on laskettavissa yksiselitteisesti. Suomeen palaavan henkilön osalta on varmistettava, että veron poistamisen aikaraja vastaa kaikissa tilanteissa yleistä veron aikarajaa siten, **ettei sama luovutus missään olosuhteissa voi joutua sekä arvonnousuverotuksen että kotimaisen luovutusvoittoverotuksen kohteeksi.**

Aikarajan pituuden osalta EK katsoo, että olisi johdonmukaista asettaa aikaraja 5 vuoteen, siten että se olisi yhdenmukainen osakevaihtoa koskevan EVL 52f.3 §:n kanssa.

Arvonnousuveron suhdetta TVL 11 §:n kolmen vuoden sääntöön on selkeytettävä ja estettävä veron takautuva voimaantulo

Esitetyn TVL 45b.1 §:n mukaan

Omaisuuden arvonnousutulo on veronalaista pääomatuloa, jos luonnollinen henkilö Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy asuvaksi muualla kuin Suomessa. Arvonnousutulo katsotaan Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi.

Toisaalta TVL 11.1 §:n mukaan

Suomen kansalaista pidetään kuitenkin Suomessa asuvana, vaikka hän ei jatkuvasti oleskelekaan täällä yli kuuden kuukauden aikaa, kunnes kolme vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jonka aikana hän on lähtenyt maasta, jollei hän näytä, että hänellä ei ole verovuonna ollut olennaisia siteitä Suomeen.

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

Esitysluonnoksen perusteella **jää jossain määrin epäselväksi, onko tarkoituksena, että kolmen vuoden säännön soveltuessa Suomen kansalaiseen molemmat aikarajat kumuloituvat** siten, että arvonnousuveron aikarajan laskenta alkaa vasta kolmen vuoden säännön mukaisen aikarajan päättymisestä.

Kolmen vuoden säännöstä voi myös mahdollisesti seurata **arvonnousuveron takautuva soveltuminen** henkilöihin, jotka ovat muuttaneet Suomesta vuosina 2020 – 2022 ennen lain voimaantuloa.

EK katsoo, että olisi selkeintä säätää tai vähintäänkin perusteluin vahvistaa, että esitetyssä TVL 45b.1 §:ssä tarkoitetaan ”**muuttovuodella**” sitä vuotta, jolloin henkilö on voimassa olevassa ja vakiintuneesti tulkitussa TVL 11.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla ”lähtenyt maasta” (eli **tosiasiasa muuttanut maasta pois**).

Lain **voimaantulosäännöksessä** tulisi säätää, että lakia sovelletaan verovelvolliseen, joka on muuttanut edellä kuvatuin tavoin maasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Mikäli laki edellä kuvatusta poiketen esitettäisiin säädettäväksi soveltumaan takautuvasti jo ennen lain voimaantuloa tapahtuneisiin muuttoihin, tulee lain **säätämisyjärjestys** selvittää ja perustella huolellisesti².

Eläkevakuutusten arvonnousuverotusta koskeva säännös jää epäselväksi

Ehdotetun TVL 45b.2 §:n 7 kohdan mukaan arvonnousuverotuksen piiriin voisivat tulla muun ohella **eläkevakuutukset**. Eläkkeiden arvonnousuverokohtelua ei ole esitysluonnoksessa perusteltu mitenkään, ja jää epäselväksi, missä tilanteissa eläkevakuutus tai eläke voisi tulla arvonnousuverotuksen piiriin. EK esittää eläkevakuutuksia rajattavaksi selkeyden vuoksi kokonaan arvonnousuverotuksen ulkopuolelle. Joka tapauksessa esitystä on tältä osin täsmennettävä ja perusteltava asianmukaisesti, mitä eläkevakuutusten arvonnousuverotuksella tavoitellaan, ja millaisissa tilanteissa vero on tarkoitettu soveltumaan eläkevakuutuksiin.

² Arvonnousuverovelvollisuuden syntyminen on ehdotetussa TVL 45b.1 §:ssä kytketty yleisen verovelvollisuuden päättymiseen tai verosopimuksen mukaisen asuinvaltion vaihtumiseen. Nämä kriteerit eivät kuitenkaan liene varsinaisia oikeustositteikkoja, vaan ne ennemminkin viittaavat TVL 11 §:n verovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tai sovellettavan verosopimuksen asuinvaltioartikklaan. Siten arvonnousuveron soveltamisen perusteena olevana varsinaisena oikeustositteikkana on pidettävä (lakiluonnoksessa määritellyt omaisuusrajat ylittävän) henkilön fyysistä muuttoa pois maasta. Jos tällöin verovelvollisuus jälkikäteen kytketään esimerkiksi vuonna 2020 tapahtuneeseen maastamuuttoon, lienee katsottava, että kyseessä on ns. aito takautumistilanne, jossa jo tapahtuneeseen tosiseikkaan liitetään oikeusvaikutuksia jälkikäteisellä lainsäädäntötoimella. Verolainsäädännön aitokaan takautuva vaikutus ei sinänsä ole täysin kiellettyä (ks. esim. suhdanneverolaki 872/1970), mutta useamman vuoden päähän ulottuva aito takautumisvaikutus olisi Suomen vero-oikeusjärjestelmässä täysin poikkeuksellista.

Talous ja verotus
Lauri Lehmusojä

12.9.2022

Muilta osin EK:lla ei ole asiassa lausuttavaa.

Ystävällisin terveisin

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Talous ja verotus

Penna Urrila
Johtaja